

Notes from Berlin

Μια βροχερή μέρα του Φλεβάρη περπατούσα σε έναν δρόμο ερημικό του Βερολίνου κοντά στο γραφείο μου. Λίγα μέτρα παρακάτω προπορευόταν ένας κύριος ηλικιωμένος με ένα ιδιόρρυθμο βήμα. Μου φάνηκε πως έσερνε το αριστερό του πόδι. Ήταν βιαστικός. Τον συνόδευε ένας όμορφος μεγάλος σκύλος. Προσπέρασα τους δυο τους αλλά με πρόφτασαν στην αποβάθρα. Άκουσα τον κύριο να μιλάει στα γαλλικά στον σκύλο και συνειδητοποίησα πως τα γαλανά μάτια του έμεναν ακίνητα σφηνωμένα σε μια κατεύθυνση, κοιτούσαν στο κενό. Όσο περισσότερο τον παρατηρούσα τόσο πιο συμπαθή τον έβρισκα. Με τα δυο μπουφάν και το γκριζο μάλλινο γιλέκο, τα ορθοπεδικά παπούτσια και την λεπτοκαμωμένη του κορμοστασιά, μιλούσε στον σκύλο με περίσσια ευγένεια. Λίγα λεπτά αργότερα το τρένο έφτανε στην αποβάθρα. Στεκόμουν λίγα μέτρα δίπλα τους, με μια μικρή αγωνία παραμάσχαλα. Με τα άθλια γαλλικά μου κατάλαβα από τον τονισμό πως ο κύριος καλούσε το σκυλί να βρει τη πόρτα του βαγονιού, να τον οδηγήσει μέσα. Έκανα νόημα στο σκυλί αφού άνοιξα την πόρτα του βαγονιού μπροστά μου και το σκυλί με ακολούθησε. Ο τυφλός κύριος αγκάλιασε και φίλησε το σκυλί από την ευχαρίστηση του που βρήκε τον δρόμο για το βαγόνι. Κάθησαν απέναντι μου και σε όλη την διαδρομή τους παρατηρούσα συγκινημένα. Δίπλα στον κύριο μια κοτσωνάτη κυρία τον ρωτά πόσο χρονών είναι ο σκύλος. Δυο ετών απαντά ο κύριος σε σπαστά γερμανικά: Zwei Jahren. Ο κύριος γέρνει στο ξύλινο διάζωμα και λαγοκοιμάται. Σχεδόν αυτόματα αρχίζω να αναρωτιέμαι, πως ο τυφλός γαλλόφωνος κύριος έφτασε στην άκρη του Βερολίνου, πως έμαθε γερμανικά, πόσες δυνάμεις χρειάζεται καθημερινά για να ανταπεξέλθει, αν έχει κάποιον στο σπίτι να τον προσέχει, αν του φτάνει η σύνταξη να ζήσει, αν έχει παιδιά που ανησυχούν. Η σκέψη μου τρέχει, καλπάζει και δεν σταματώ να χαζεύω τον αξιαγάπητο σκύλο και τον κύριο του. Όταν σηκώνονται να κατέβουν, κρατιέμαι με δυσκολία να μην επέμβω, να μην του πω έναν γλυκό λόγο, ένα

«πάμε να σε κεράσω ένα κρασί να μοιραστούμε μια γωνιά από τις παράταιρες ζωές μας».

Πέρασε ο καιρός και για κάποιον ανεξήγητο λόγο όλο και πιο συχνά θυμόμουν τον κύριο και το όμορφο σκυλί του. Γεννήθηκε μέσα μου μια γλυκιά συμπάθεια. Ήθελα να τον πάρω από το χέρι και να τον πάω να μυρίσει τις μπιγκόνιες του βοτανικού κήπου στο Steglitz. Ήθελα να περπατήσω μαζί του στις όχθες του Spree και να μου εξιστορήσει τη ζωή του. Ήθελα να τον πάω να φάει φαλάφελ στο αγαπημένο μου σουδανέζικο εστιατόριο. Θα ήθελα να μπορώ να του λέω αστεία και να χαζολογάμε στα γρασίδια του Treptower Park. Να του περιγράψω το θράσος των σπουργιτιών και την αρμονία των χρωμάτων στα κυνηγητά των ξέγνοιαστων εφήβων.

Πριν μια εβδομάδα τους συνάντησα ξανά στον ίδιο δρόμο. Αυτή τη φορά με ακολουθούσαν στο Ινστιτούτο. Προπορευόμουν κι έριχνα κλεφτές ματιές πίσω μου –δεν το πίστευα- χαμογελαστή και συγκινημένη. Περίμενα να φθάσουν για να τους ανοίξω την πόρτα. Ήμουν εκεί να τους παρακολουθώ να ανεβαίνουν τα σκαλιά του Ινστιτούτου και να διασχίζουν τον μακρύ διάδρομο. Μισή ώρα αργότερα έβλεπα τον σκύλο να τρέχει στον απέναντι διάδρομο χαρούμενος, να κουνάει την ουρά του παιχνιδιάρικα. Πίσω του ο κύριος με άλλους δυο κυρίους, βγήκαν στην αυλή και πήραν τον δρόμο για την καντίνα. Ο ένας κύριος τον κρατούσε από το μπράτσο και ο σκύλος διέσχιζε την αυλή με ξέχειλη χαρά. Ο τυφλός κύριος χαμογελούσε. Δεν θυμάμαι να έχω ξαναδει τέτοια αήττητη ομορφιά. Βαθιά ανθρώπινη, συγκινητική ομορφιά.

Όπως έλεγε και ο Kant, η εμπειρία της ομορφιάς μπορεί να αποτελέσει μια συγκαλυμμένη θεϊκή εμπειρία. Η συνάντηση με τον γαλλόφωνο τυφλό κύριο στιγμιαία με έπεισε ό,τι ο κόσμος αποκτά νόημα.

Πού βρίσκεται το νόημα του κόσμου όταν οι κοινωνίες αφορίζουν το διαφορετικό, το κλωτσούν σαν ξένο σώμα ή επεμβαίνουν ώστε να το φέρουν στα μέτρα της κανονικότητας; Η ομορφιά δεν

βρίσκεται στη νόρμα, στα καλοσιδερωμένα πουκάμισα και τα γυαλιστερά παπούτσια των επιτυχημένων τριαντάρηδων. Η ομορφιά είναι κρυμμένη στις ρυτίδες του παππού μου και στα χαμένα δόντια του πατέρα μου. Η ομορφιά είναι στα μούσια της κοπέλας που κέρδισε τον διαγωνισμό της Eurovision. Η ομορφιά ξεπηδά από το απελπισμένο χαμόγελο του αστέγου και περιφέρεται στα παγωμένα σοκάκια των πόλεων. Στα συσπειρωμένα πλήθη της Κωνσταντινούπολης και του Σάο Πάολο που διαμαρτύρονται για τις τύχες των παιδιών τους.

Κι όπως είπε κι ένας φίλος «ποιό το νόημα τέλος πάντων, αν δεν μπορούμε να κάνουμε τους γύρω μας ευτυχισμένους;» Κάθε μέρα στον δρόμο για το γραφείο κοιτώ μπροστά και πίσω μου ελπίζοντας να μου δοθεί η ευκαιρία να αποσπάσω ένα χαμόγελο από τον όμορφο αυτό κύριο και να χαϊδέψω το σκυλί του.